

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ПЕДАГОГИКА ЖӘНЕ БІЛІМ БЕРУ МЕНЕДЖМЕНТІ КАФЕДРАСЫ

БЕКІТІЛДІ
факультеттің Ғылыми кеңес мәжілісінде
Факультет деканы
_____ Б.Б. Мейірбаев
№ хаттама « »_2025ж.

“БВ01101 - Педагогика және психология” білім беру бағдарламасы
ПӘНІНЕН ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

КРЕДИТ САНЫ - 5
КУРС -3 қазақ бөлімі

АЛМАТЫ-2025

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын дайындаған педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының аға оқытушысы, п.ғ.к. Нургалиева Д.А.

Кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды.

«_» _____ 2025 ж., хаттама №

Кафедра меңгерушісі _____ Өлқожаева Н.С.

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Пән бойынша қорытынды емтихан түрі – **жазбаша (offline)**. Емтихан сұрақтары пән бойынша оқытылған дәріс, семинар және БӨЖ тапсырмаларының барысында құрастырылады. Емтиханға дайындық барысында курстың негізгі теориялық мазмұнын, терминология мен әдістерді де қайталау қажет.

Пәннің мақсаты – оқу-тәрбие процесінің субъектісі ретінде адамның психикалық дамуының заңдылықтары және олардың әртүрлі жас кезеңдеріндегі көріну ерекшеліктері туралы білімдерін қалыптастыру. Курсты меңгеру нәтижесінде студенттер: психиканың даму заңдылықтарын, қозғаушы күштері мен механизмдерін түсіндіре алады; оқыту мен тәрбиелеудің психологиялық заңдылықтарына талдау жасау; мектеп оқушыларының мінез-құлқы мен іс-әрекетінің жас ерекшеліктерін ескере отырып, педагогикалық ықпал студі ұйымдастыру; мектеп оқушыларының жас ерекшеліктерін білу негізінде педагогикалық іс-әрекетті модельдеу.

Оқытудың нәтижесі:

Курсты аяқтағаннан кейін студенттер қабілетті бола алады:

- Жас ерекшелік психологиясының теориялық, практикалық мәселелері, психологиядағы жас периодизациясы мәселесі және балалар психологиясының қалыптасуы негізінде тұлғаның «психологиялық портретін» түсіндіру және сараптауға, мамандығы бойынша кездескен түрлі кедергілерді шешу үшін альтернативтер ұсына алады, топтық құрылым мен оның динамикасы туралы ұсыныстар бере алуға;

- бала психологиясының дамуындағы биогенетикалық және социогенетикалық бағыттарын зерттеу үшін психодиагностикалық әдістерді анықтауға арналған психологиялық зерттеу әдістерін қолдану мен басқару саласында жинақтаған теориялық білімін практикада жүзеге асыра алуға;

- тұлғааралық қарым-қатынастың жастық ерекшеліктері талдау арқылы картаюдың биологиялық, картаюдың биологиялық, әлеуметтік критериялары мен факторларын әлеуметтік критериялары мен факторларын психотехнологияларды пайдалану модельдеріне психологиялық бағдарлама құрастыруға;

- қазіргі ғылымдар жүйесінде даму психологиясының алатын орны, пәні мен ерекшеліктерін, мінез-құлық модельдерін талдау арқылы басқару жүйесінің субъектілерінің белсенділігі мен реттеуші механизмдері жайлы түсініктерін қалыптастыруға бағытталған психологиялық жоба, бағдарлама құрастыру және оларды тұлғалық даму кезеңдерінде қолдана алады.

ЕМТИХАНҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Стандартты емтихан: жазбаша, офлайн өткізіледі.

Білім алушыларға 3 сұрақ беріледі.

Тапсыру күні мен уақыты: емтихан сессиясының кестесіне сәйкес болады және жазбаша офлайн өткізіледі.

Минималды техникалық талаптар: жоғары ажыратылымдықтағы бейнекамералары бар және дыбыс жазылатын аудиториялар мен дәріс залдарының болуы.

Пән бойынша баға қою критерийлері:

Жазбаша емтихан тапсыру процесі емтихан билетін автоматты түрде құруды қамтиды. Білім алушыға мәтінді берілген сұрақтар бойынша жазбаша жауап қалыптастыру қажет.

Оқытушы Univer АЖ (univer.kaznu.kz) сұраулығына пән бойынша әзірленген емтихан сұрақтарын жүктейді.

Әр билет үш блокқа бөлінген сұрақтардан тұрады.

Бірінші блокқа оқыту объектісін білу мен түсінуді бағалайтын когнитивті (білімділік) құзыреттілік сұрақтары енеді. Бұл студенттердің оқыту аймағындағы алдыңғы қатарлы білімді түсіну мен білімін көрсету қабілетін қамтиды. Бағалануы 35 балл.

Екінші блокқа ақпаратты қолдану және талдау іскерлігін бағалайтын функционалдық құзыреттілікті анықтайтын сұрақтар кіреді. Бұл студенттердің зерттеу аймағындағы дәлелдерді қалыптастыру мен негіздеу және мәселелерді шешу арқылы өз білімін қолдана білуі және түсінуін қарастырады. Бағалануы 35 балл.

Үшінші блокқа ақпаратты синтездеу және бағалау іскерлігін анықтайтын жүйелік құзыреттілік мәселелері кіреді. Мұнда студенттердің пікірлерді дәлелдеу, эссе жазу, шығарма жазу қабілеттері бағаланады. Бағалануы 30 балл. Нәтижесінде 100 балл жинайды

Дайындалуға арналған тақырыптар:

1. Жасерекшелік педагогика және психология пәні, мақсаты, міндеттері
2. Тұлғаның даму теориялары. Психикалық дамудың заңдылықтары
3. Балалық шақтағы психикалық дамуды периодизациялау мәселесі
Жастық даму мәселесінің негізгі аспектілері. Жас периодизациясының теориялары (Э. Эриксон, З. Фрейд, Дж. Пиаже, Л. С. Выготский, Д. Б. Эльконин, т.б.)
4. Тұлғаның онтогенездегі психикалық дамуы мен қалыптасуы. Бала психологиясының дамуындағы биогенетикалық және социогенетикалық бағыттары
5. Сәбилік кезеңнің психологиялық-педагогикалық сипаты. Нәрестелік кезең (0-1 жас). Нәрестелердің қабылдау мен ес, сөйлеу және ойлау процестерінің дамуы. Нәрестелік кезең. Пренаталды даму, «жадырау» комплексі. Рекапитуляция концепциясы (Ст. Холл). Рекапитуляция теориясын сынау (Л.С. Выготский, С.Л. Рубинштейн).
6. Ерте балалық шақтың (1-3 жас) психологиялық-педагогикалық сипаты. Ерте жастағы балалардың психикалық дамуының жас ерекшеліктері. 2. Оқыту және тәрбиелеу міндеттері. Л.С.Выготский бойынша 3 жас дағдарысының сипаттамасы. Бала дамуындағы орта мен үйрету мәселесі. Классикалық ассоцианизм (Дж. Локк, Д. Гартли). Үйрену мен даму заңдары.
7. Мектеп жасына дейінгі балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы. Мектеп жасына дейінгі балалардың психикалық дамуының жас ерекшеліктері. Оқыту және тәрбиелеу міндеттері. Жеті жастағы дағдарыс ұғымы. В. Штерннің екі фактордың конвергенциясы теориясы.
8. Бастауыш мектеп жасындағы баланың ақыл-ойы мен мінез-құлқының дамуы. Баланың мектепке дайындығы. Бастауыш мектеп жасындағы балалардың психикалық дамуының жас ерекшеліктері. Оқу іс-әрекетінің жалпы сипаттамасы. Мұғалімнің осы жастағы балалармен қарым-қатынас стилі
9. Жеткіншек кезеңнің сипаттамасы (11-12; 14-15 жж). Жеткіншек жастағы жетекші іс әрекет. Құрбылар ұжымы және ондағы өзара әрекет қоғамның ересек мүшелерінің қатынастарын модельдеуі ретінде.
10. Ерте жастық шақ психологиясы. Ерте жастық шақтың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы (14-15 - тен 18 жасқа дейін). Жоғары сынып оқушыларын оқыту ерекшеліктері. Жас кезіндегі кәсіби өзін-өзі анықтау. Жасөспірімдердің құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынасының дифференциясы. Өзін-өзі бағалауы және жеке басы, эмоциялары мен сезімдері. Жетекші іс-әрекет мәселесі.
11. Тәрбиенің психологиялық негіздері. Тәрбие тұлғаны қалыптастырудың негізгі процесі ретінде. Тәрбиенің әдістері мен құралдары. Тәрбиенің үлгілері.
12. Оқытудың психологиялық негіздері. Оқу әрекеті және оның ерекшеліктері. Сабақты талдау оқытуды ұйымдастырудың негізгі формасы ретінде.
13. Қазіргі білім беру технологиялары. Педагогикалық білім беру жүйелері: түсінігі, сапасы, білім беру технологияларының жіктелуі. Ұсынылған білім беру түрлерін салыстырмалы талдау.
14. Кемелдену жасы. Кемелденуге өтудің жалпы шарттары. Кемелдену кезеңінің әлеуметтік мәні. “Акме” және акмеология ұғымы.
15. Қартаю кезеңінің психологиялық сипаттамасы. Герантопсихология. Қартаю кезеңінің психологиялық сипаттамасы. Қартаюдың биологиялық, әлеуметтік критериялары мен факторлары.

Ұсынылатын әдебиеттер:

1. Жақыпов С.М. Жалпы психологияға кіріспе. – Алматы, Қазақ университеті 2014.
2. Намазбаева, Ж.Ы. Жалпы психология: оқулық/ - Алматы: Абай атын. ҚазҰПУ, 2015.- 294.
3. Жұбаназарова Н.С. Жасерекшелік психологиясы. Оқулық. МОН РК «Қазақ университеті» 2014ж.
4. Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений – СПб.: Издательский дом Питер, 2014. – 576с.
5. Лисина М.И. Проблемы онтогенеза общения. М., 2011
6. Э. Берн Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. 2016 – 576 с.
7. Обухова Л.Ф. Детская психология. М., 2010
8. Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды. М., 2011.
9. Леонтьев А.Н. Проблемы развития психики. - М., 2010.
10. Выготский Л.С.// Собр.соч.: в 6 т. М., 2008 Т.4

Интернет-ресурстар:

1. <http://www.psychology.ru>
2. <http://www.flogiston.ru>
3. <http://www.colorado.edu/VCRsearch/integrity/humanresearch/CITI.htm>
4. CyberBear (<http://cyberbear.umt.edu>)
5. Все для студента - www.twirpx.com/t

**БАҒАЛАУ САЯСАТЫ
СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: ЖАЗБАША**

№	Критерий/ балл	Дескрипторы				
		Өте жақсы 90–100% (27-30 балл)	Жақсы 70–89% (21-26 баллов)	Қанағаттанарлық 50–69% (15-20 балл)	Қанағаттанарлықсыз	
					25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
1 сұрақ 35 балл	Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	Білім алушы теориялық ережелерді толығымен дәл, жан-жақты талдауды құрастырды, теориялық негізді сыни және негізді түрде бағалады. Мәселені жан-жақты ашып, әр қорытынды мен тұжырымға толық дәлел келтірді. Жауап логикалық және дәйекті түрде құрылған, мысалдармен расталған	Білім алушы мәселені толық, бірақ толық емес қамтуды, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін берді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігін бұзуға мүмкіндік береді. Жауапта стилистикалық қателіктер, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	Білім алушының жауабында билетте ұсынылған сұрақтар толық қамтылмаған, негізгі ойларды үстірт түрде дәлелдейді және презентацияда композициялық элементтерге мүмкіндік береді. диспропорциялар, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзу, әзірленген аудиториялық жазбаларынан мысалдармен теориялық принциптерді көрсетпейді.	Білім алушы қойылған сұрақтардың дұрыс көрсетілмеуін, қате аргументтерді, фактілік және сөздік қателерді және дұрыс емес қорытындыны болжауды қамтамасыз етті.	Білім алушы негізгі ұғымдар мен теорияларды білмеуін көрсетеді; Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.

№	Критерий/ балл	Дескрипторы				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
		90–100% (27-30 балл)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
2 сұрақ 35 балл	Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Білім алушы оқу тапсырмасын толық орындағанын, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беріп, кейін курстың практикалық мәселелерін шешеді. Қорытындылар мен ұсыныстар көрініс табады	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық шешпей қойылған сұраққа толық емес, дәлелді жауап беру; ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану	Білім алушы материалды үзінділермен баяндайды, логикалық бірізділікті бұзады, фактілік және мағыналық қателіктер жіберіледі, курстың теориялық білімі үстірт қолданылады.	Тапсырманы шешудің қисынсыз әдісі немесе жеткіліксіз ойластырылған жауап жоспары; мәселелерді шешу, жалпы тапсырмаларды орындау қабілетсіздігі; нормадан асатын қателер мен олқылықтарға жол беру.	Тапсырмаларды шешу үшін білім мен алгоритмдерді қолдана алмау; қорытындылар мен жалпылаулар жасай алмау. Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.

№	Критерий/ балл	Дескрипторы				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
		90–100% (36-40 балл)	70–89% (35-28 балл)	50–69% (27-20 балл)	25–49% (19-10 балл)	0–24% (0-9 балл)
3 сұрақ 30 балл	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтижені негіздеу	Білім алушы ғылыми ұстанымдары мен қолданбалы әдістемесі мен технологиясын дәйекті, логикалық және дұрыс негіздеуді, сауаттылығын, ғылыми тіл нормаларына сәйкестігін көрсетеді, материалды баяндауда жалпы дұрыстығына әсер етпейтін 1-2 дәлсіздікке жол беріледі. қорытындылар (+ пайдалану арқылы негіздеу нәтижелерін визуализациялау	Білім алушының теориялық білімінің жеткілікті деңгейі және оны практикалық есептерді шешуде пайдалана білуі; жауапты сауатты және логикалық, елеулі қателерсіз беру. Практикалық тапсырманың әдістемесін таңдауда қателіктерге жол береді. Концептуалды материалды пайдаланудағы 3-4 қателік жібереді	Білім алушының негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдары нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктер бар	Тапсырманы магистрант өрескел қателіктермен орындады, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 35 балл, екінші сұраққа-35 балл, үшінші сұраққа - 30 балл.